

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

TRABZON MİLLETVEKİLİ ve CHP GRUP BAŞKANVEKİLİ
M. AKİF HAMZAÇEBİ'NİN
ÇAY ve FINDIK ÜRETİCİLERİNİN SORUNLARINA
İLİŞKİN
TBMM GENEL KURULUNDA YAPTIĞI KONUŞMA
20.07.2010

20 Temmuz 2010 Salı

...

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 16.24

BAŞKAN : Başkan Vekili Sadık YAKUT

KÂTİP ÜYELER: Yusuf COŞKUN (Bingöl), Bayram ÖZÇELİK (Burdur)

-----0-----

...

Grup önerisi lehinde söz isteyen Akif Hamzaçebi, Trabzon Milletvekili.

Buyurun Sayın Hamzaçebi. (CHP sıralarından alkışlar)

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Milliyetçi Hareket Partisi Grubunun vermiş olduğu çay sektörünün, çay üreticilerinin sorunlarının araştırılmasına yönelik önerenin lehinde söz aldım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Doğu Karadeniz Bölgesi'nin iki temel tarımsal ürünü vardır: Bunlardan birisi çaydır, diğeri fındıktır. Bugün, çayı, burada, konuşuyoruz ama zaman izin verirse belki bir miktar da fındığa değinmek isteyeceğim.

Biraz önce Sayın Tarım Bakanını burada dinledik. Hemen her gün Mecliste yapılan konuşmalara veya soru önergelerine verdiği cevapta tarım sektörüne AKP hükûmetlerinin vermiş olduğu olağanüstü destekten söz ediyor. Doğrusu, tabii, tek yanlı bir konuşma olunca Sayın Tarım Bakanının konuşması, oturduğumuz yerden onun konuşmalarını düzeltme veya ona katkı verme imkânı bulunmuyor.

“Tarım sektörüne verilen destekler.” deyince ben bütçe rakamlarını anlarım değerli arkadaşlar, bütçe dışında herhangi bir sözü ben geçerli kabul etmem. 2010 yılı bütçesi, yani Sayın Tarım Bakanının imzası bulunan 2010 yılı bütçesinde tarım sektörüne verilen desteklerin toplamı, verilmesi öngörülen -verilip verilmeyeceğini de bilmiyoruz- toplam 5,6 milyar TL'dir. Bu rakam 2007 yılı rakamına eşittir. 2007 yılı rakamı da 5,5 milyar TL'dir, hatta 5 milyar 555 milyon TL'dir, yani aynı rakam. Bırakın oransal olarak artmayı bir kenara, 2007 yılı rakamını 2010 yılında Hükûmet ancak yakalayacak.

Şimdi, böyle bir tabloda çay olsun, fındık olsun, diğer tarımsal ürünler olsun, hayvancılık olsun, Hükûmetin “Ben tarıma iyi destek veriyorum. Tarımda, tarım üretiminde rekorları zorluyoruz, rekorlar kırıyoruz.” açıklamalarının bir geçerliliği olabilir mi? Olmaz.

Çaya gelirsek, çay Doğu Karadeniz Bölgesi'nde toplam 209 bin üretici aileyi ilgilendirmektedir ve Türkiye çay üretiminde dünya 5'incisidir, Avrupa'ya da en yakın çay üreticisi olan ülke Türkiye'dir. Çok önemli avantajları vardır.

1,1 milyon tonluk, bir miktar bunun üzerinde seyreden bir yaş çay üretimi vardır Türkiye'nin, aşağı yukarı bunun yüzde 55-56'sını ÇAYKUR alır, yüzde 44-45'ini de özel sektör satın alır. 210 bin ton civarında, bunu bir miktar aşan bir kuru çay üretimi söz konusudur, yine bunun yüzde 55-56'sını ÇAYKUR üretir, 44-45'ini de özel sektör üretir. 90 bin hektar alanda Türkiye çay üretimi yapmaktadır, bunun 77 bin hektarı kayıtlıdır, tahminen 13 bin hektarı da kayıt dışıdır.

Çay fiyatına gelirsek -temel belirleyici olan unsurlardan birisi odur- çay fiyatı 88,5 kuruştur kiloda, 11,5 kuruş da destekleme primi vardır, toplam 1 TL'dir fiyat, aşağı yukarı 1 TL'dir, bir önceki yıl fiyatıyla ve destekleme primiyle kıyaslarsak, yüzde 10 civarında bir artış söz konusudur.

Şimdi, 204 bin çay işletmecisi, çay üreticisi var dedik, bunu Türkiye'de çay üretimi yapılan alana oranladığımızda, bir işletmenin, bir üreticinin ortalama 4-4,5 dekarlık bir çay üretim alanı olduğu ortaya çıkar. Ee, bu miktardan yılda elde edilen çay miktarı 4,8 tondur. 4,8 ton çay elde edilir bu kadar alandan.

Şimdi, bunu fiyatla çarparsak, aile başına bölersek, aşağı yukarı aile başına aylık 400 TL gibi bir çay geliri düşer. Rakam budur. Bu rakam, Türk-İş'in, Türkiye İstatistik Kurumunun yayınladığı rakamlarla kıyasladığımızda neredeyse açlık sınırına yakın bir rakamdır.

Şimdi, bir yandan Tarım Bakanı tarım sektöründe pembe tablolar çiziyor, öbür tarafta çay üreticisi almış olduğu gelire hayatını idame ettirmekte zorluk çekiyor. Girdi fiyatlarındaki artışa baktığımızda, gübre fiyatındaki artışa baktığımızda, çay fiyatında bu yıl meydana gelen yüzde 10'luk artışın bir anlam ifade etmediği ortaya çıkacaktır. Gübre fiyatlarında son iki yıllık artışı lütfen Sayın Tarım Bakanı dikkate alsın, bir değerlendirme yapsın.

Yine, destekleme priminde yaşanan bir sorun vardır. Destekleme priminde yaşanan sorun, çay üreticisi bugüne kadar ne kadar çay üretmiş ve bunu satmış ise bu miktar üzerinden destekleme primi alırken şimdi yapılan bir uygulamayla 2 tonla sınırlandırılmıştır. Evet, bazı özel sektör firmalarının kötü uygulamaları nedeniyle belki buna gidilmek zorunda kalındığını Hükûmet açıklayacaktır, ama bunun önlemi çay üreticisinin cezalandırılmasına neden olmamalıdır. O nedenle, bu önlem gözden geçirilmelidir.

Bir de Ulusal Çay Konseyi vardır değerli arkadaşlar, çay sektörünün sorunlarına çözüm üretecek, üreticinin sorunların Parlamente'ye, Hükûmete taşıyacak. Ulusal Çay Konseyinin Başkanlığını bir Değerli AKP Milletvekili yürütmektedir. Ama öte taraftan, Ulusal Çay Konseyinin yapmış olduğu uygulamalara baktığımızda, üreticinin aleyhine sonuç verecek, Türkiye'deki çay üretiminin aleyhine sonuç verecek düzenlemelere imza attığını görüyoruz.

Tarım Bakanlığı, 2008 yılında Siyah Çay Kodeksi Tebliği'ni yayımladı. Bu konuyu daha önce de Parlamento kürsüsünden sizlerin, vatandaşlarımın dikkatine sundum, bir kez daha sunmakta yarar görüyorum. Siyah Çay Kodeksi Tebliği'nde sektörün talebi Konsey tarafından Bakanlığa ileilmemiştir, sahiplenilmemiştir, tam tersine bir tutum sergilenmiştir. Sektör şunu istemiştir: Bir çay paketinin üzerinde o paketin içindeki çayın menşeinin ne olduğunu gösteren bir ibare, bir açıklama yer alsın. Yani "Bu çayın yüzde 15'i ithaldir, yüzde 85'i Karadeniz çayıdır." Gayet güzel, doğru bir öneri. Ama her ne olduysa, Resmî Gazete'ye gidene kadar bu ibare oradan çıktı, bunun zorunlu olmasından vazgeçildi. Bunu bu kürsüden sordum. Sayın Tarım Bakanına Plan ve Bütçe Komisyonunda sordum. Soru önerileri verdim. Ben bugüne kadar bunun cevabını alabilmiş değilim.

Şimdi, Tarım Bakanı hangi hakla acaba çıkıp da "Tarım sektöründe atılımlar yaptık." diyebilmektedir?

Bu vesileyle, Tarım Bakanına fındık konusunda şunları da sormak isterim. Parlatonun bilgisine, yüce Meclisin bilgisine sunmak isterim bu konuyu:

Sayın Tarım Bakanı fındık üreticisinin 2004 yılında meydana gelen don afetinden kaynaklanan alacağını bugüne kadar ödememiştir, ödememekte ısrar etmektedir. 2004 yılındaki don afetinden dolayı Karadenizli fındık üreticisinin Hükûmetten 169 milyon TL alacağı vardır. 169 milyon TL alacağı Hükûmet ödemiyor.

Şunu ifade edeyim: Bunun adı "gasp" değerli arkadaşlar. Bu sözüm çok ağır bir kelime. Hükûmet normal olarak vatandaşın alacağını gasp etmez. Buna bence Sayın Tarım Bakanının, Hükûmetin, ilgililerin itiraz etmesi gerekir ama maalesef benim bu iddiam karşısında "Hayır, bu bir gasp değildir. Biz bunu ödeyeceğiz. Bu bizim borcumuzdur." diyebilecek bir Hükûmet yetkilisi çıkmamaktadır. İşte kürsü burada; bekliyorum.

Yine bugün rakamları teyit ettim, 169 milyon TL'lik alacak 2004 yılından beri durmaktadır. Sayın Tarım Bakanı 2009 yılı bütçesine bir hüküm koymuştu. "Bu yıl ne ödedik ödedik, kalanı bizi ilgilendirmez." anlamında bir hüküm. Yani bunun halk tabiriyle ifadesi üstüne yatmaktır. Yani "169 milyon TL'nin üstüne yattım." demek istiyor Hükûmet 2009 yılı Bütçe Kanunu'yla.

Tabii ki, denilecektir ki "Efendim, bütçe kanunları yıllıktır, o yıllla ilgilidir." Ben de öyle anlıyorum, 2010 yılında bunun ödenmesi mümkün. Burada bu rakamın ödeneceğini ifade ederlerse, sadece mutluluğumu ifade ederim, teşekkürlerimi ifade ederim fındık üreticisi adına.

Değerli milletvekilleri, fındık, Türkiye'nin dünyada söz sahibi olduğu bir tarımsal üründür. Dünya üretiminin yaklaşık yüzde 75-80'i Türkiye'de gerçekleştirilir. Yine, Türkiye, fındık üretiminin yüzde 75-80'ini ihraç eder. Bu ihracattan 2 milyar dolara kadar gelir elde ettiği yıllar vardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Hamzaçebi, lütfen sözlerinizi tamamlayınız.

Buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Tamamlıyorum Sayın Başkan.

Bazı yıllarda bu gelir 600 milyon dolara kadar düşmüştür. İçinde bulunduğumuz sezonda, bir önceki sezonun ihracat gelirine bakarsak bunun yaklaşık 900 milyon dolar

düzeyinde olduğunu görürüz yani 1,1 milyar dolarlık bir gelirden Türkiye vazgeçmiş demektir, politikaları nedeniyle.

2004 yılındaki don afetinin Türkiye'ye öğrettiği bir gerçek vardır. O yıl don afeti nedeniyle üretim düştü, üretim düşünce ekonominin temel kuralı devreye girdi, fiyatlar yükseldi. Anlaşıldı ki Türkiye fındıkta belirleyicidir. Bunu anlamak için don afetinin olmasına gerek yoktu ama anlamayanlar için belki bu önemliydi ama hâlâ Türkiye bu konuda ağırlığını, gücünü kullanmamaktadır. Hükûmet, geçen yıl ilan etmiş olduğu fındık stratejisinde "Hükûmet piyasada görev almayacaktır." demek suretiyle fındığı piyasanın şartlarına terk etmiştir. Bu, doğru bir yaklaşım değildir. Hükûmet mutlaka piyasalarda müdahil olma yönünde bir görev üstlenmelidir.

Sözlerimi burada bitirirken hepinize saygılar sunuyorum. (CHP ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Hamzaçebi.

...

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Yunusoğlu.

Sayın Canikli, sizin de bir söz talebiniz var, buyurun.

NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Biraz önce 2010 bütçesinden tarıma yapılan destek rakamıyla ilgili bir bilgi verildi. Bu bilginin eksik olduğunu öncelikle ifade etmek istiyorum. 2010 bütçesinden tarım için ayrılan ödenek toplamı 8,4 milyar liradır. Bahsi geçen 5,6 milyar lira, sadece Tarım Bakanlığı bütçesinden tarımı desteklemek amacıyla yapılması planlanan harcamayı kapsamaktadır.

Bunun dışında, bu rakamın dışında, yine tarım ve tarım kesimine yönelik olarak ayrılan ödenekler şu şekildedir: Tarımsal kredi faiz desteği 532 milyon lira. Yani, normal piyasa faizi oranının altında tarım kesimine verilen kredi desteğinin sübvansiyonu için aktarılan rakam 532 milyon lira, 5,6 milyar liranın dışında. Tarımsal sübvansiyon amaçlı 1,369 milyar lira. Tarımsal ürünler ihracat desteği 302 milyon lira. Tarımsal KİT'lere sermaye desteği olarak 192 milyon lira. Tarımsal amaçlı kooperatiflere kredi desteği 135 milyon lira. GAP eylem planı kırsal kalkınma ve hayvancılık işletme desteği 108 milyon lira. Tütün alım desteği 35 milyon lira. Aciz vesikası karşılığı yapılan yardımlar 129 milyon lira. Tarım kesimine 2010 bütçesinde ayrılan ödenek toplamı 8 milyar 428 milyon liradır. Bu rakamın, 2002 bütçesinde ayrılan 1,8 milyar lirayla kıyaslandığında yaklaşık 6 kat artış olduğu anlamına gelir, yüzde 600'lük bir artış olduğu anlamına gelir.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun yerinizden Sayın Hamzaçebi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Adalet ve Kalkınma Partisi Sayın Grup Başkan Vekilinin yapmış olduğu açıklama gerçekleri yansıtmamaktadır. Sayın Grup Başkan Vekili gayet iyi bilmektedir ki, elma ile armutlar kıyaslanmaz. 2002 yılının 1,8 milyar TL'lik tarımsal teşvikini 2010 yılının 5,6 milyar TL'lik tarımsal teşvikiyle kıyaslıyorsunuz.

NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Hepsi dâhil.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) - Bakın, sözünü ettiğiniz diğer uygulamaları, 2010 yılı için sözünü ettiğiniz diğer tarımsal destekleri 2002 yılı için de ayrıca alıp toplarsanız o rakamları kıyaslırsınız.

NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Yok denecek kadar az.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Rakam yok denecek kadar az değil. Gerçek rakamları söyleyin öyle konuşalım.

NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Rakam 1,9.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Rakam 1,868 milyar TL'dir 2002 yılı için, 2010 yılı için 5,6 milyar TL'dir, gayrisafi yurt içi hasıla oranları da 0,53 ile 0,54'tür, aynıdır.

NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Aynı değil, 1,9'dan 8,4'e çıkmıştır.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Hayır, hayır. Siz, şimdi "2010 yılında ayrıca şunlar vardır." dersiniz, "2002 yılında da ayrıca şunlar vardır." demek gerekir. Sayın Grup Başkan Vekili, bunları gayet iyi biliyorsunuz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Hamzaçebi.

...